

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 767

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 9 juni 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Zorgpersoneel - Buitenlandse werknemers

De welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Vlaanderen kampen al jaren met een personeelstekort. In het kader daarvan klinkt de laatste jaren steeds meer de roep om buitenlandse werknemers in te zetten in die sector. Zo zijn er in het verleden al Indiase verpleegkundigen overgebracht naar België. Bovendien verscheen recent nog in de pers dat er ook Roemeense verpleegkundigen worden ingezet om het tekort weg te werken.

De inzet van buitenlandse werknemers in de zorg brengt vele uitdagingen met zich mee. Taal- en cultuurverschillen verklaren al voor een groot deel waarom in die sector minder buitenlandse werknemers aan de slag zijn dan in andere sectoren.

Uit de hoorzittingen in de commissie Welzijn over het wegwerken van de tekorten in de zorg bleek ook dat, op één spreker na, niemand vragende partij is om buitenlandse zorgwerknemers te importeren. Zorgberoepen zijn dan ook bij uitstek een beroepsgroep waarbij de mens centraal staat en menselijk contact enorm belangrijk is.

1. Hoeveel Indiase en Roemeense verpleegkundigen zijn momenteel werkzaam in onze zorg- en welzijnssector, en waar? Graag een overzicht per jaar voor de voorbije drie jaren.
2. Welke projecten lopen er concreet om buitenlandse werknemers naar hier te halen om in de zorg te werken? Op welke manier worden zij geëvalueerd? Welke contacten zijn er tussen de initiatiefnemers en de administratie van de minister?
3. Er waren in het verleden misbruiken bij het inzetten van die verpleegkundigen.
 - a) Welke misbruiken werden vastgesteld?
 - b) Op welke manier wordt misbruik van buitenlandse werknemers tegengegaan?
4. In 2021 startte op vraag van de minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw een onderzoek naar Indiase verpleegkundigen door de Vlaamse Sociale Inspectie. Men sloot zich nadien aan bij het onderzoek onder leiding van de arbeidsauditeur.

Is dat onderzoek afgerond en waar is het verslag ter beschikking? Welke opvolginitiatieven worden daaraan gekoppeld?

5. Er is een denktank Economische Migratie in de zorg opgericht die voorgezeten wordt door de Vlaamse zorgambassadeur Candice De Windt. Daar zetelen de zorgkoepels en werknemersorganisaties in, om ervaringen op het vlak van economische migratie uit te wisselen en elkaar te informeren over opkomende projecten.

Wat heeft die denktank al besproken en desnoods beslist? Zijn er verslagen beschikbaar van hun vergaderingen? Hoe verloopt die werking?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 767 van 9 juni 2023

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Het bevragen van de nationaliteit van werknemers betreft persoonsgegevens. Om aan exacte cijfers te geraken moet een juridisch kader opgezet worden met duidelijke omschrijving van de doeleinden waarvoor die gegevens verzameld worden. Dit juridisch kader hebben we (nog) niet.

Daarnaast zijn de gegevens m.b.t. nationaliteit niet noodzakelijk in het kader van de subsidiëring.

De administraties binnen Departement Zorg, Opgroeien en VAPH houden dan ook geen gegevens bij m.b.t. de nationaliteit van de personeelsleden.

Ik kan wel een overzicht geven van de afgeleverde erkenningen. Let wel: het aantal afgeleverde erkenningen aan de beoefenaars van de gereguleerde zorgberoepen zegt echter niets over de huidige tewerkstellingsgraad of tewerkstellingsplaats van deze personen.

Voor het uitoefenen van een zorgberoep is het noodzakelijk om te beschikken over een erkenning en een visum voor het betreffende zorgberoep. De procedure voor het erkennen van een diploma is afhankelijk van het land van aflevering van het diploma. De erkenningsprocedure maakt een onderscheid wanneer het gaat om een EU-diploma of een niet-EU-diploma.

Een erkenning op basis van een Roemeens (EU-lidstaat) diploma verpleegkunde wordt afgeleverd door het Departement Zorg:

- in 2020: 34 erkenningen;
- in 2021: 35 erkenningen;
- in 2022: 30 erkenningen.

Bij een niet-EU-diploma moet er een gelijkwaardigheid van dat diploma aangevraagd worden bij NARIC Vlaanderen. Daarna zal er rechtstreeks een visum kunnen aangevraagd worden bij de FOD Volksgezondheid. Een verpleegkundige ontvangt een automatische erkenning op basis van diploma of gelijkwaardigheid, overeenkomstig de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Dit betekent dat er geen erkenningsbesluit wordt afgeleverd door het Departement Zorg, maar dat er rechtstreeks een visum wordt afgeleverd door de FOD Volksgezondheid.

Voor Indiase verpleegkundigen komt het Departement Zorg dus niet tussen in de erkenningsprocedure en moet ik u voor cijfers doorverwijzen naar het Departement Onderwijs en Vorming (Indiase nationaliteit en Belgisch diploma) of Naric (Indiase diploma en Vlaamse gelijkwaardigheid van Naric).

2. Vanuit de administraties lopen er geen projecten in dit kader en die staan ook niet gepland.

Indiase verpleegkundigen kunnen bijvoorbeeld op onze arbeidsmarkt terecht komen via een procedure bij de Vlaamse hogescholen en de secundaire scholen voor verpleegkunde. Zij kunnen vrijstellingen verlenen op basis van het Indiase diploma en vullen op basis daarvan het lessenpakket aan, dat bij slagen kan leiden tot een Belgisch diploma in de verpleegkunde. Deze verpleegkundigen krijgen ook een automatische erkenning op basis van een Belgisch diploma en krijgen ook enkel een visum van de FOD uitgereikt en geen erkenning van het Departement Zorg.

3. De administraties hebben tot op heden geen signalen ontvangen over misbruik.

In het verleden kreeg het toenmalige Agentschap Zorg en Gezondheid klachten over buitenlands zorgpersoneel dat 24u/24u inwoont bij personen met een zorg- en ondersteuningsvraag. Dat valt buiten de erkende thuiszorg en het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. De federale overheid is dan bevoegd voor de arbeidsvoorwaarden (en bij buitenlandse inwonende zorgverleners is ook de detacheringsregeling van toepassing). Wanneer inwonende zorgverleners medische handelingen uitvoeren, is ook de federale wetgeving betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen van toepassing (bijvoorbeeld: alleen wie beschikt over een visum als verpleegkundige, mag verpleegkundige handelingen stellen als inwonende zorgverlener).

4. Wat betreft misbruik van buitenlandse werknemers, kan ik alvast meegeven dat de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie instaat voor de controle van de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. U richt deze vraag dan ook best aan mijn collega-minister Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw.
5. Er is inderdaad een denktank opgericht in de schoot van het Vlaamse Overlegplatform Promotie Zorgberoepen.
Deze denktank lijst good-practices maar ook uitdagingen en drempels van economische migratie in de zorg- en welzijnssector op. De denktank heeft als doel om het beleid te adviseren over het aantrekken van buitenlands zorgtalent naar de zorg- en welzijnssector. Deze denktank beslist dus niet maar lijst mogelijke pistes op die we als beleid kunnen nemen. Er hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden. We verwachten een visietekst en overzicht van mogelijke next steps eind september 2023.